

A DIPLOMADOLGOZAT TARTALMI KIVONATA

Szója betegségeinek vizsgálata öntözött és öntözetlen körülmények között

Horváth Máté

Osztatlan Agrármérnök Msc

Növényvédelmi Intézet

Belső témavezető: Dr. habil. Takács András Péter, egyetemi docens, MATE-Georgikon Campus

Társ témavezető: Dr. Pásztor György, egyetemi docens, MATE-Georgikon Campus

Külső témavezető: Mayerné Nemere Veronika, fejlesztőmérnök, Bóly Zrt.

A szója világszerte jelentős olaj, valamint fehérjenövény. A kedvező termesztési körülmények kialakítása és a stabil hozamok biztosítása érdekében indokolt lehet a szója öntözéses termesztéstechnológiájának alkalmazása. Ez azonban befolyásolhatja egyes kórokozók jelenlétét és az általuk okozott károk mértékét.

Dolgozatomban a szója betegségeit vizsgáltuk öntözött és öntözetlen körülmények között. A kísérlet célja az öntözés és az egyes kórokozók fertőzésének mértéke közötti összefüggések meghatározása. A vizsgálatot kétféle tőszámmal végeztem, így másodlagos cél továbbá a növényállomány sűrűsége és a fertőzöttség mértéke közötti összefüggések keresése is.

Kísérletem 2022-ben a Bóly Zrt. területén, Sátorhely vonzáskörzetében végeztem, szántóföldi körülmények között, kispárcellás elrendezésben. A vizsgált parcellák 300 ezer mag/ha és 500 ezer mag/ha tőszámmal lettek elvetve. A teljes kísérleti parcella elrendezés meg volt ismételve öntözött területen is. A tenyésztés során négy alkalommal szántóföldi felvételezést, majd a betakarítás után magkórtani vizsgálatot végeztünk. A felvételezések tüneti megfigyelés alapján történtek.

Az első felvételezés során *Phyllosticta sojaecola* gomba kórokozó által okozott levélfoltosságot diagnosztizáltunk. Az öntözött állomány fertőzöttebb volt. A vizsgálatok eredményei alapján van összefüggés az öntözés és a fertőzöttség mértéke között.

A második és harmadik felvételezés során *Pseudomonas savastanoi* baktérium által okozott levélfoltosságot diagnosztizáltunk. Az öntözetlen állomány fertőzöttsége nagyobb volt.

A negyedik felvételezés során *Macrophomina phaseolina*, valamint *Fusarium* spp. fertőzések által okozott növénypusztulásokat tapasztaltam. Az öntözetlen területen nagyobb volt a növénypusztulás mértéke. A vizsgálatok alapján van összefüggés az öntözés és a fertőzöttség mértéke között.

A magkórtani vizsgálat során a *Fusarium* spp. és *Alternaria* spp. fajok voltak jelentős számban jelen, ezért ezeket külön elemzés alá vettem. A vizsgálatok alapján a sűrűbb tőszám alkalmazása esetében van összefüggés az öntözés és a fertőzöttség mértéke között.

A nedvességkedvelő azonosított kórokozók esetében külön vizsgálatot végeztem, melynek eredménye alapján összefüggés mutatható ki a tőszám és a fertőzés mértéke között is.